

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM.
BRONISŁAWA CZECHA
W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013

Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu

Kierunek studiów: Wychowanie Fizyczne

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Kod kierunku: 16.1

Stopień studiów: I

Specjalności: Gimnastyka korekcyjna
Odnowa Biologiczna

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Antropologia
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Anthropology
KOD PRZEDMIOTU	WFIS16.1 ASB2
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty podstawowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	4.00
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	3

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	ZAJĘCIA LABORATORYJNE	ZAJĘCIA PRAKTYCZNE	SEMINARIUM DYPLOMOWE
3	15	0	30	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

- Cel1 Przekazanie studentom wiedzy o człowieku jako istocie biospołecznej, żyjącej w określonych warunkach ekologicznych i środowisku społecznym. Poznanie podstawowych prawidłowości rozwoju biologicznego człowieka oraz antropometrycznej metody jego oceny.
- Cel2 Umiejętność przeprowadzania pomiarów antropometrycznych i określania proporcji ciała człowieka oraz oceny przebiegu prawidłowego wzrastania.
- Cel3 Korzystanie z norm rozwojowych i metod oceny wieku rozwojowego.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 podstawowa znajomość układu kostnego człowieka

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1 Wiedza: ma wiedzę i zna terminologię z zakresu biologicznego rozwoju człowieka K_W01; zna metody oceny rozwoju fizycznego K_W06K_W01, K_W06
- EK2 Wiedza: potrafi dokonywać pomiaru podstawowych wskaźników morfologicznej budowy ciała K_U01 potrafi dokonywać diagnozy rozwoju somatycznego i motorycznego z uwzględnieniem aktualnych standardów rozwoju K_U05
- EK3 Kompetencje społeczne: potrafi interpretować wyniki podstawowych wskaźników morfologicznych, pozwalających diagnozować stan organizmu, odnosząc je do wartości referencyjnych K_U10

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	1. Antropologia jako nauka, definicje antropologii. Główne działy (obszary zainteresowań) antropologii. Antropologia sportowa, główne zagadnienia i tematyka badań.	1
W2	2. Rozwój biologiczny człowieka a auksologia. Definicje rozwoju, pojęcie ontogenezy Ocena wzrastania i rozwoju morfologicznego dzieci i młodzieży.	1
W3	3. Składowe procesu rozwojowego: wzrastanie /rozrost/, różnicowanie, dojrzewanie, poziom, tempo, rytm /rytmiczność/ rozwoju, kinetyka i dynamika rozwoju. Rozwój jako funkcja czynników genetycznych, środowiskowych i czasu. Teoria limitowanego ukierunkowania rozwoju teoretyczne wzorce rozwoju biologicznego człowieka.	1
W4	4. Wielopoziomowy rozwój fenotypowy osobnika w ontogenezie - modele rozwoju. Zmienność międzypersonalną, norma reakcji, norma adaptacyjna.	1
W5	5. Czynniki rozwoju biologicznego człowieka, ich klasyfikacja. Czynniki endogenne. Dymorfizm płciowy. Czynniki egzogenne. Zróżnicowanie geograficzne i wpływ klimatu oraz wysokości nad poziomem morza na wymiary i procesy rozwojowe. Sezonowa rytmika wzrastania.	1
W6	6 i 7. Oddziaływanie czynników społeczno-ekonomicznych na wielkość ciała i tempo dojrzewania. Trendy sekularne /tendencja przemian/ i akceleracja rozwoju, przykłady cech, przyczyny zmian.	2
W7	8, 9, 10 i 11. Etapy (okresy) rozwoju osobniczego człowieka kryteria podziału. Charakterystyka morfologiczna i motoryczna okresów rozwoju osobniczego człowieka - od noworodka do okresu młodzieńczego.	4
W8	12 i 13. Wiek rozwojowy (biologiczny). Kryteria (metody) oceny wieku rozwojowego.	2
W9	14 i 15. Normy rozwoju fizycznego jako biologiczne układy odniesienia. Statystyczne zakresy norm.	2

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
	RAZEM	15

ZAJĘCIA LABORATORYJNE

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	1. Organizacja zajęć. Antropometria jako podstawowa metoda stosowana w badaniach rozwoju biologicznego człowieka. Punkty antropometryczne. Cefalometria i somatometria. Przyrządy antropometryczne.	2
L2	2. Technika przeprowadzania pomiarów. Praktyczne wykonywanie pomiarów antropometrycznych.	4
L3	4. Wskaźniki ilorazowe (antropologiczne), przykłady wskaźników długościowych, szerokościowych i ogólnej budowy ciała Powierzchnia ciała.	2
L4	5. Kształtowanie się wysokości i masy ciała u chłopców i dziewcząt od urodzenia do zakończenia procesu wzrastania na podstawie średnich arytmetycznych i wielkości przyrostów rocznych.	2
L5	6. Kierunek i tempo zmian wybranych proporcji ciała u dziewcząt i chłopców.	2
L6	7. Kolokwium zaliczeniowe. Etapy (okresy) rozwoju osobniczego człowieka kryteria podziału.	2
L7	8. Charakterystyka morfologiczna i motoryczna okresów rozwoju osobniczego człowieka: okres noworodka, niemowlęcia, wczesnego dzieciństwa (niezróżnicowanego płciowo). Podstawowe reguły rozwoju motorycznego. Skala Apgar. Odruchy bezwarunkowe noworodka. Wiek płodowy, urodzeniowa długość i masa ciała, zakresy zmienności. Przeciętne dalsze trwanie życia w Polsce w ostatnich latach.	2
L8	9. Charakterystyka morfologiczna i motoryczna okresu starszego dzieciństwa (zróżnicowanego płciowo) faza prepubertalna, pubertalna, Dojrzewanie płciowe dziewcząt i chłopców. Typowa kolejność (sekwencja zmian) objawów dojrzewania oraz przeciętny wiek ich występowania. Skok pokwitaniowy cech morfologicznych. Wiek oraz wielkość skoku pokwitaniowego a tempo rozwoju. Regulacja hormonalna okresu pokwitania.	2
L9	10. Przebieg i mechanizmy regulacyjne cyklu płciowego kobiety. Wiek występowania menarche w Polsce. Okres młodzieńczy.	2
L10	Pojęcie wieku rozwojowego (biologicznego). Kryteria (metody) oceny wieku rozwojowego, wiek szkieletowy (kostny) - główne etapy kostnienia kości długich, wiek morfologiczny.	2
L11	Wiek zębowy, wiek dojrzałości płciowej - skala Tannera. Czas stosowania poszczególnych metod oceny wieku rozwojowego. Praktyczne znaczenie wieku rozwojowego. 2 godz.	2
L12	13 i 14. Pojęcie norm rozwojowych. Norma jako biologiczny układ odniesienia. Statystyczne zakresy norm. Siatki centylowe, pozycje centylowe. Rodzaje norm rozwojowych. Aktualność norm. Sprawność motoryczna człowieka. Znaczenie aktywności ruchowej dla zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego.	4
L13	15. Kolokwium, zaliczenie ćwiczeń.	2
	RAZEM	30

7 METODY DYDAKTYCZNE

M1 Ćwiczenia laboratoryjne

- M2 Praca w grupach
- M3 Praca z podręcznikiem
- M4 Prezentacje multimedialne
- M5 Symulacja laboratoryjna
- M6 Studium przypadku

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	3
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	30
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Ćwiczenie praktyczne
F2	Kolokwium
F3	Sprawozdanie z ćwiczenia laboratoryjnego
F4	Projekt indywidualny
F5	Portfolio
F6	Projekt zespołowy
F7	Aktywność na zajęciach

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Egzamin pisemny
P2	Zaliczenie pisemne
P3	Średnia ważona ocen formułujących

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

1	Uzyskanie powyżej 50% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	Uzyskanie powyżej 50% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego

NA OCENĘ 4	Uzyskanie powyżej 70% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
NA OCENĘ 5	Uzyskanie powyżej 90% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3	Uzyskanie powyżej 50% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
NA OCENĘ 4	Uzyskanie powyżej 70% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
NA OCENĘ 5	Uzyskanie powyżej 90% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	Uzyskanie powyżej 50% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
NA OCENĘ 4	Uzyskanie powyżej 70% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego
NA OCENĘ 5	Uzyskanie powyżej 90% punktów z kolokwium, zaliczenie ćwiczeń praktycznych, przedłożenie sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W01, K_W06, K_U05, K_U10	Cel1 Cel2 Cel3	W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 W9 L1 L3 L4 L5 L6 L7 L8 L9 L10 L11 L12 L13	M1 M3	F1 F2 F3 P1 P2 P3
EK2	K_W01, K_U01, K_U05, K_U10	Cel1 Cel2 Cel3	L2 L12	M1 M2 M4 M6	F1 F3 F4 F5
EK3	K_U10	Cel3	L10 L11 L12	M2	F1 F3 F6 P3

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 A. Malinowski i J. Strzałko /red./ — *Antropologia*, Warszawa-Poznań, 1989, PWN
- 2 Charzewski J. i in. — *Antropologia*, Warszawa, 1999, AWF
- 3 Łaska-Mierzejewska T. 1999 — *Antropologia w wychowaniu fizycznym i sporcie*, Warszawa, 1999, COS
- 4 Gołąb S. i M. Chrzanowska /red./ — *Przewodnik do ćwiczeń z antropologii*, Kraków, 2010, AWF

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 Jaczewski A. /red./ — *Biologiczne i medyczne podstawy rozwoju i wychowania*, Warszawa, 2001, Wydawnictwo Akademickie "Żak"
- 2 Mięśowicz I. /red./ — *Auksologia. Rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości*, Warszawa, 2001, Akademia Pedagogiki Specjalnej

3 Wolański N. — *Rozwój biologiczny człowieka*, Warszawa, 2006, PWN

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

prof. dr hab. Ryszard Żarów (kontakt: wazarow@cyf-kr.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

dr Janusz Brudecki (kontakt: wabrudec@cyf-kr.edu.pl)

dr Barbara Cichocka (kontakt: wacichoc@cyf-kr.edu.pl)

dr Małgorzata Kowal (kontakt: malgorzata.kowal@awf.krakow.pl)

dr Łukasz Kryst (kontakt: lkryst@poczta.onet.pl)

dr Jan Sobiecki (kontakt: jan.sobiecki@awf.krakow.pl)

dr Agnieszka Woronkiewicz (kontakt: agnieszka.woronkiewicz@awf.krakow.pl)

prof. dr hab. Ryszard Żarów (kontakt: wazarow@cyf-kr.edu.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(kierownik)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....